

> PATRIMONI ARQUITECTURES DE L'AIGUA

realitat útil per al conreu agrari en un objecte de la història i l'etnologia. Al capdavant, estem fent festimoni de l'extinció d'un món ben nostre, ben valencià². Assumim -amb una certa enyorança, sí- que açò és el “progrés”, “l'evolució”.

Hi ha llauradors usuaris del reg que asseguren que l'estalvi d'aigua no és tan important com es vol fer creure i que el que sí que resulta evident és la comoditat del reg gota a gota: normalment es pot regar el dia i a l'hora que es vulga si el pou subministrador ho té previst. Només cal obrir l'aixeta d'entrada de l'aigua. El reg *a fila* implica una certa esclavitud horària perquè l'aigua té la poden donar a qualsevol hora del dia o de la nit.

El gota a gota facilita la fertilització dels cultius: sols s'ha de dipositar l'adob en els aparells de la instal·lació. El reg localitzat elimina l'aparició d'una part important de les brosses paràsites que afavoreix el reg *a fila*, amb el consegüent estalvi de feina i diners. Però, no cal dir-ho, s'ha de fer una important inversió econòmica per posar-lo en funcionament.

Ara bé, l'objecte d'aquestes notes no és qüestionar els avantatges i/o inconvenients d'un sistema o de l'altre. Sols volem valorar -amb documents gràfics

² GLICK, Thomas F. (1988): *Regadio y sociedad en la Valencia medieval*, Del Cenia al Segura, València.

REGANT A LA PARTIDA DELS VINYALS (16.5.2015)

ben descriptius— el patrimoni cultural històric del reg a fila, que està canviant d'una manera irreversible. A Canals, molt poques partides continuen encara amb el reg a manta: la majoria ja han adoptat el gota a gota. Possiblement sols el Pla Nou rega encara a fila perquè arreplega l'aigua del Cànvoles a l'assut de Montesa i des d'allí, al llarg de 4,650 km³, es porta a Canals per sèquies a cel obert o cobertes.

Atrets per aquest patrimoni, ens hem posat a cercar documentació referida al tema, pensant que ja devia estar tractat. I, efectivament, hem trobat un interessantíssim i recomanable treball: "El lèxic del reg a la vega de Xàtiva, la Costera"⁴,

que, amb el permís i la col·laboració de l'autor, utilitzarem com a eix i complement d'aquest reportatge fotogràfic.

Agraesc al rotglaner Francesc-Lluís Esteve i Gómez la seua valuosa i generosa col·laboració.

3 VILA MORENO, Alfonso (2007): *Diccionario enciclopédico básico de Canals*. Ajuntament de Canals. Canals, p. 144-145.

4 ESTEVE I GÓMEZ, Francesc-Lluís: "El lèxic del reg a la vega de Xàtiva. La Costera", *Papers de la Costera* 6, Xàtiva, 1989, p. 209-229. (Als interessats podem facilitar una còpia d'aquest treball).

> PATRIMONI ARQUITECTURES DE L'AIGUA

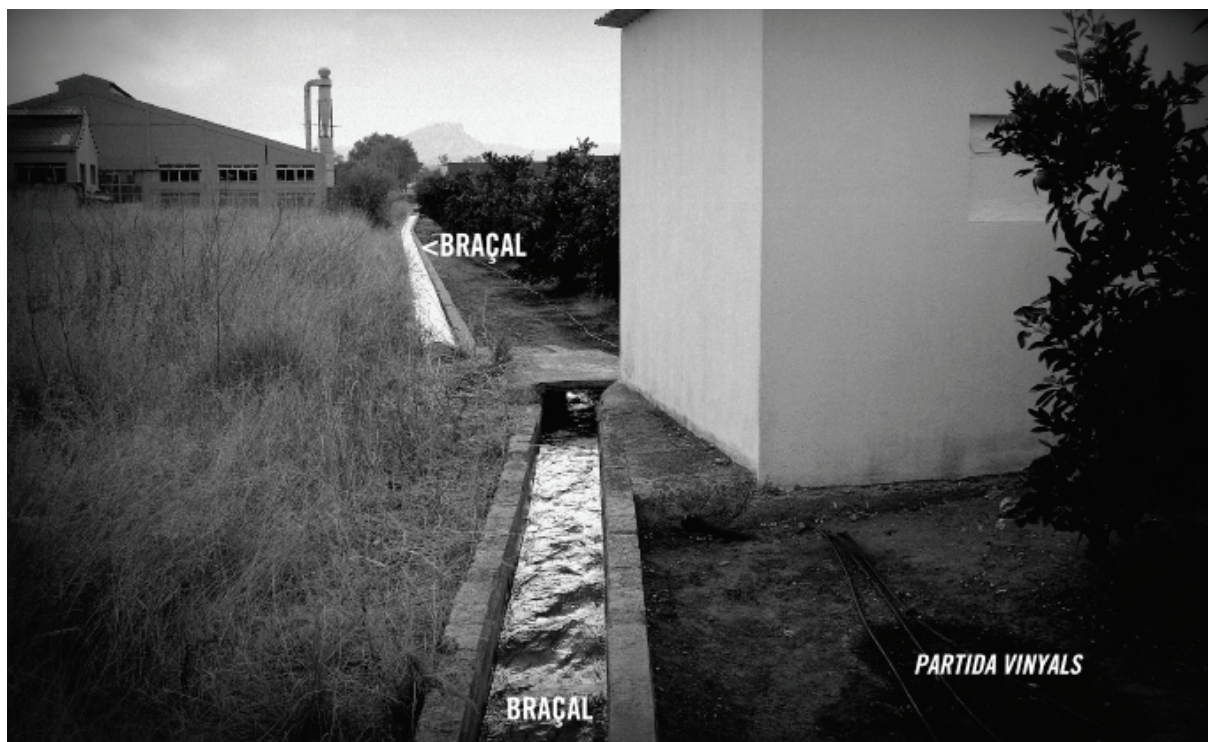
> PATRIMONI ARQUITECTURES DE L'AIGUA

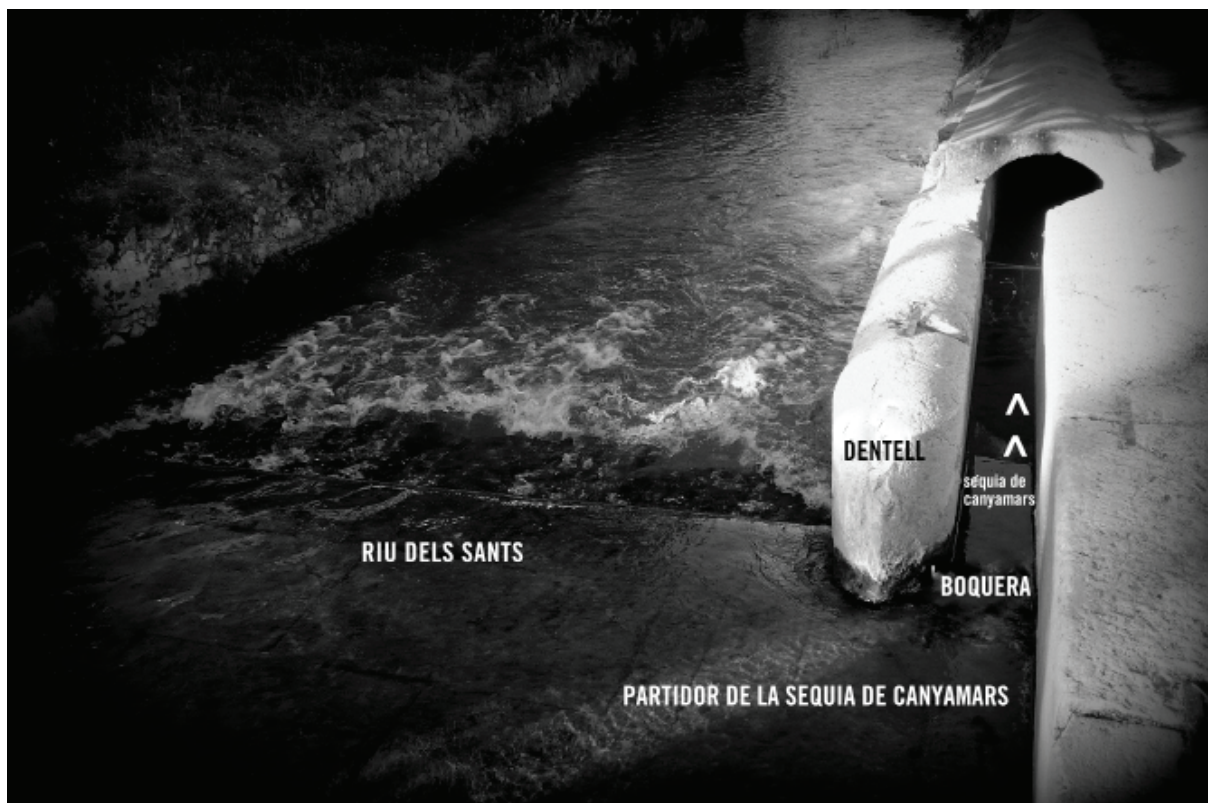
> PATRIMONI ARQUITECTURES DE L'AIGUA

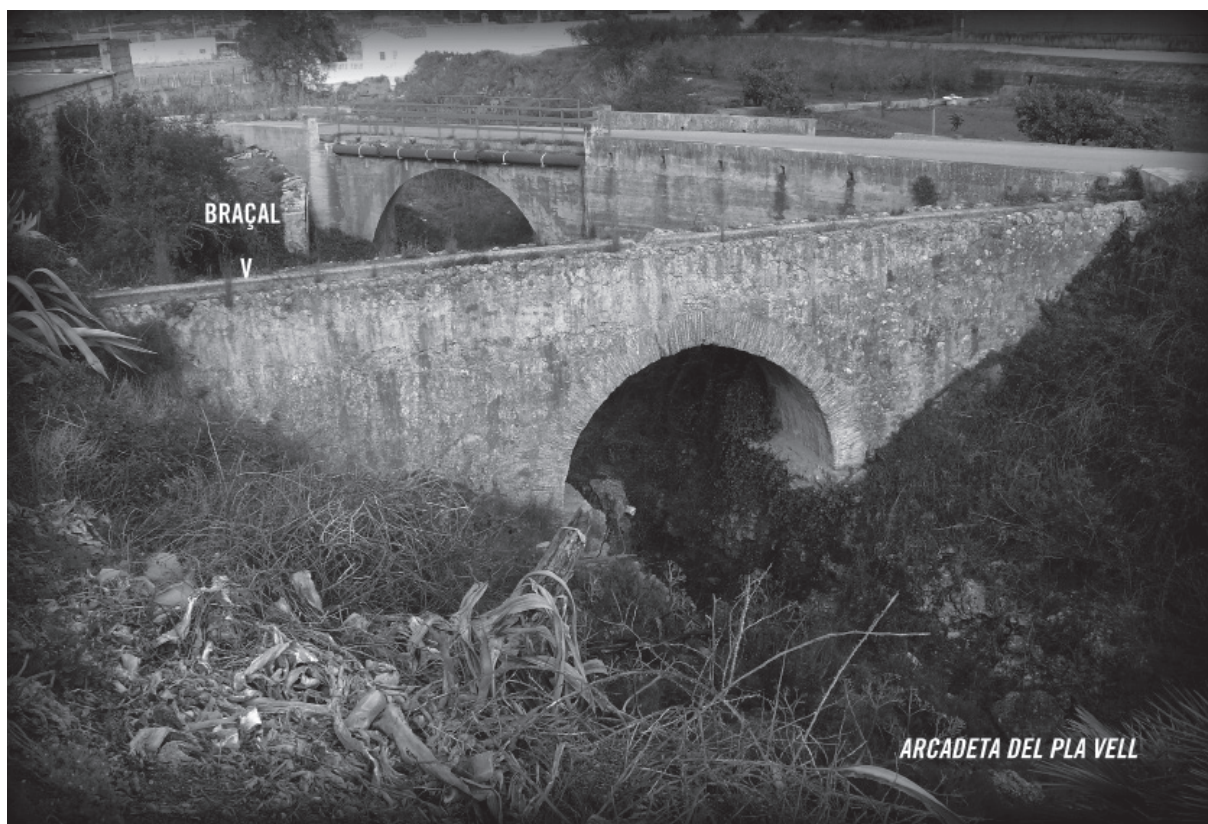
> PATRIMONI ARQUITECTURES DE L'AIGUA

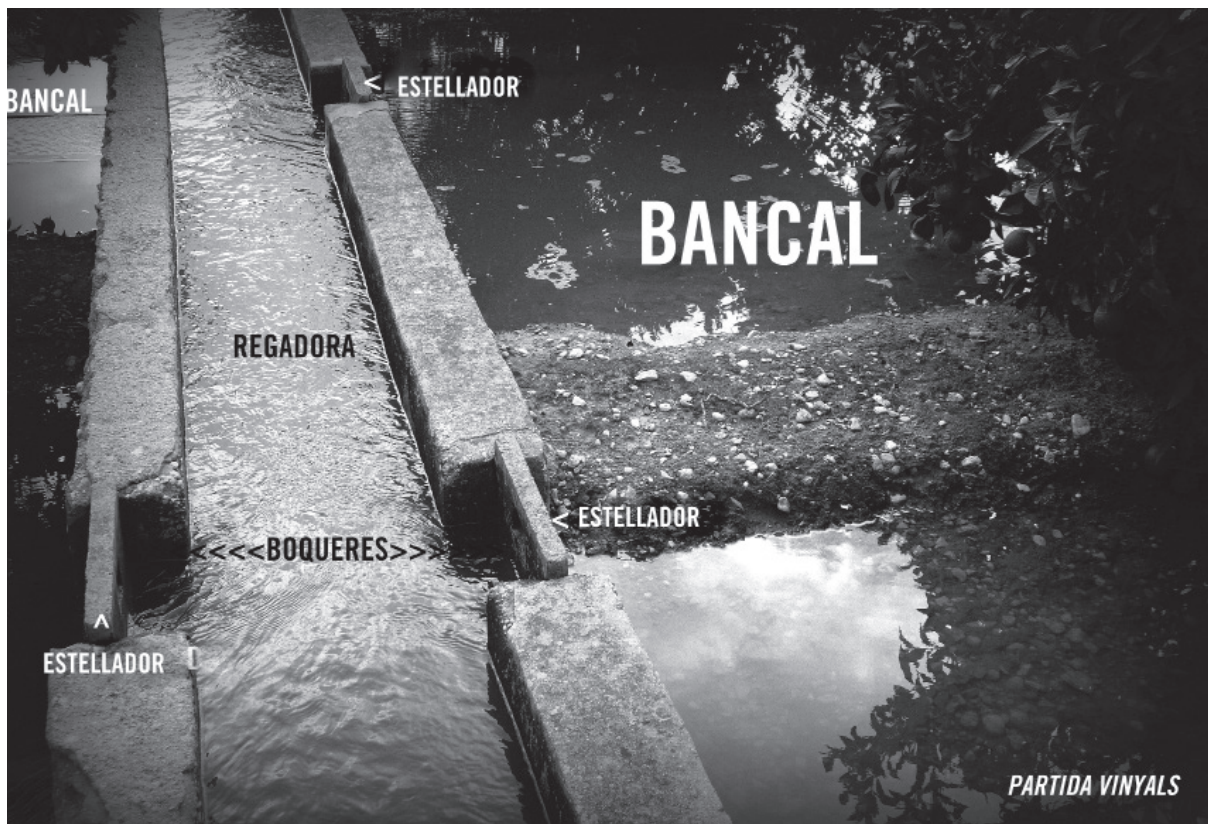
> PATRIMONI *ARQUITECTURES DE L'AIGUA*

> PATRIMONI *ARQUITECTURES DE L'AIGUA*

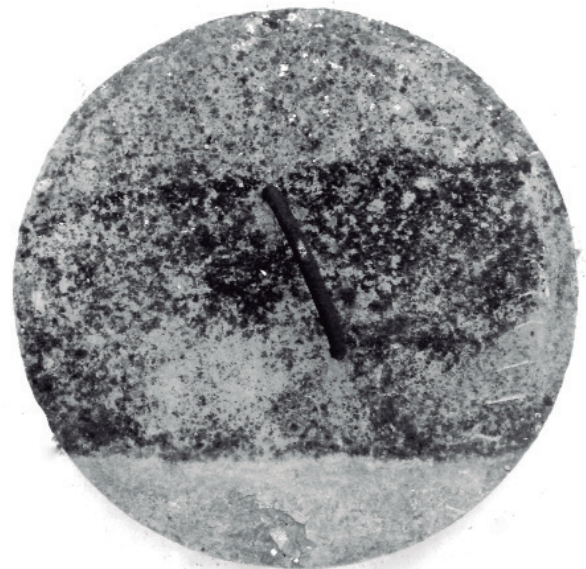
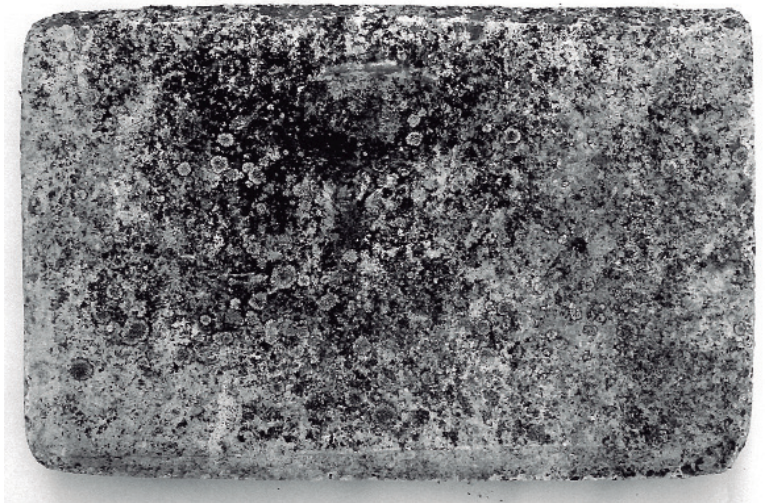
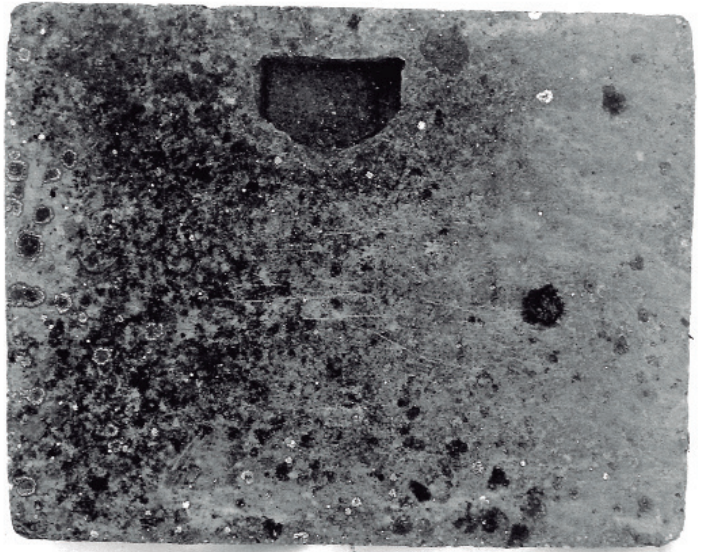
> **PATRIMONI ARQUITECTURES DE L'AIGUA**

> PATRIMONI ARQUITECTURES DE L'AIGUA

> PATRIMONI ARQUITECTURES DE L'AIGUA

> PATRIMONI ARQUITECTURES DE L'AIGUA

